

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА-ТЕРАПЕВТА

Батіг В.М., Митченко О.В., Глущенко Т.А., Басіста А.С., Батіг І.В., Дікал М.В.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

Ключові слова: терапевтична стоматологія, освіта, професійна підготовка, студентоцентризований підхід, науково-дослідна робота, науковий гурток, клінічне мислення.

Буковинський медичний вісник.
2026. Т. 30, № 1 (117). С. 157-161.

DOI: 10.24061/2413-0737.30.1.117.2026.24

E-mail: batig@email.ua

Резюме. У статті обґрунтовано роль науково-дослідної роботи студентів як невід'ємного елемента Болонської системи навчання, що є фундаментом для розвитку професійних компетентностей лікаря-стоматолога-терапевта. Розглянуто досвід функціонування студентського наукового гуртка на кафедрі терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету. Основними напрямками роботи в гуртку є методологічний, практичний, науково-презентаційний та комунікативний. Визначено основні завдання гуртка: від оволодіння навичками роботи з медичною документацією та статистичними базами до відпрацювання практичних маніпуляцій на фантомних моделях та реальних пацієнтах. Акцентовано увагу на тому, що участь у гуртку сприяє формуванню клінічного мислення, навичок комунікації з пацієнтами та підготовці кадрового резерву для навчання в аспірантурі та практичної охорони здоров'я. Студентський науковий гурток є потужним інструментом відбору молодих кадрів, що забезпечує безперервність медичної освіти. Ефективне функціонування таких гуртків дозволяє не лише готувати якісних практиків, а й розвивати науковий потенціал університету в цілому.

THE ROLE OF THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF GENERAL DENTISTS

Batig V.M., Mytchenok O.V., Glushchenko T.A., Basista A.S., Batig I.V., Dikal M.V.

Key words: therapeutic dentistry, education, professional training, student-centered approach, research work, scientific circle, clinical reasoning.

Bukovinian Medical Herald. 2026.
V. 30, № 1 (117). P. 157-161.

Resume. The article substantiates the role of students' research work as an integral part of the Bologna system of education, which is the foundation for the development of professional competencies of a dentist-therapist. The experience of the student scientific research group at the Department of Therapeutic Dentistry of Bukovinian State Medical University is considered. The main areas of work in the club are methodological, practical, scientific-presentational and communicative. The main tasks of the club are defined: from mastering the skills of working with medical documentation and statistical databases to practicing practical manipulations on phantom models and real patients. Emphasis is placed on the fact that participation in the club contributes to the development of clinical reasoning and communication skills with patients, as well as to the preparation of a personnel reserve for postgraduate study and practical healthcare.

The student scientific group is a powerful tool for identifying young talent and ensuring the continuity of medical education. The effective functioning of such clubs not only enables the training of high-quality practitioners but also enhances the university's scientific potential as a whole.

Вступ. Навчальний процес за Болонською системою включає самостійну роботу студентів, що зумовлює необхідність пошуку викладачами нових або вдосконалення наявних методик викладання, поєднання з клінічними навичками, науково-дослідною роботою [1].

Науково-дослідна діяльність готує майбутніх фахівців до виконання творчих завдань, виховує в них вимогливість до себе та точність у діях, науковість та об'єктивність, розширює світогляд. Вона сприяє удосконаленню професійної підготовки, виявленню

найбільш обдарованої молоді. Наукова робота зі студентами здійснюється з метою реалізації їх інтелектуального потенціалу, підвищення творчої ініціативи студентської молоді та для покращення підготовки кадрів нової генерації [2-4].

Студентський науковий гурток орієнтований на студентоцентризований підхід до навчання, на професійний розвиток майбутнього стоматолога, який базується на теоретичних знаннях, практичній підготовці та наукових досягненнях студента з урахуванням його здібностей, інтересів та мотивів. Це

Проблеми вищої медичної освіти

і є потужним надійним інструментом відбору молодих наукових кадрів для медичного університету, а завданням наступних поколінь студентів і викладачів – тримати високо планку належної поставленої науково-дослідницької і навчально-методичної робіт [5-6].

Основна частина. Науково-дослідницька робота студентів – один з найважливіших засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів у вищій медичній освіті. Це комплекс заходів наукового, методичного, організаційного характеру, що забезпечує навчання всіх студентів навичкам наукових досліджень відповідно до обраної спеціальності в рамках навчального процесу і поза ним.

Науково-дослідна робота студентів-стоматологів – це не просто факультатив, а фундамент для розвитку професійних компетентностей, що вирішує завдання: перехід від пасивного поглинання знань до активного пошуку; виявлення обдарованої інтелектуальної молоді та формування " нової генерації " кадрів; вміння об'єктивно аналізувати складні клінічні випадки.

Дослідницька робота студентів починається з навчальної і закріплюється в науково-дослідній роботі, що проводиться в рамках студентського наукового гуртка. Навчально-дослідницька робота є найважливішим засобом удосконалення підготовки студентів – як теоретичної, так і практичної. Для студентів першого курсу – це початковий крок до наукових досліджень [1,3,5].

Зараз науково-дослідна робота студента заохочується та стимулюється як на рівні закладу вищої освіти (обов'язкові факультативні заняття, курси за вибором, участь у студентських наукових гуртках, Школі молодого науковця, студентських конференціях, проходження літньої практики та стажування у європейських ВНЗ, участь у програмах обміну Європейського союзу ERASMUS+), так і на державному рівні (отримання грантів для проведення досліджень, державні квоти на навчання в аспірантурі, докторантурі). Саме така форма організації навчального процесу дозволяє сформувати такі якості у студентів, як саморозвиток, прагнення до постійного пошуку відповідей на складні питання, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, вміння працювати в колективі, що є необхідними для спеціалістів усіх галузей медицини [2,4].

Студентський науковий гурток (СНГ) є ефективною формою позааудиторної роботи, яка поглиблює професійні знання, розвиває клінічне мислення та дослідницькі навички майбутніх стоматологів. Участь у СНГ сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності та формує конкурентоспроможних фахівців.

Основні аспекти ролі СНГ у професійному розвитку:

1. Поглиблення знань: гуртківці вивчають сучасні методи діагностики та лікування, що виходять за межі стандартної навчальної програми.

2. Науковий досвід: підготовка наукових робіт, участь у конференціях та написання тез розвиває навички наукового пошуку.

3. Професійна мотивація: робота в гуртку

формує інтерес до обраної спеціальності, стимулює розвиток клінічного мислення та вміння ухвалювати рішення.

Робота в студентському науковому гуртку забезпечує вищий рівень професійної підготовки майбутніх лікарів-стоматологів.

На основі сучасних освітніх трендів, можна сформулювати важливі аргументи про доцільність функціонування студентських наукових гуртків, які демонструють переваги як для самого студента, так і для системи охорони здоров'я та університету загалом.

1. За професійну майстерність:

- Вихід за межі стандартної програми: навчальний план часто обмежений годинами. Гурток дозволяє вивчати інноваційні методи (наприклад, сучасні адгезивні системи чи ендодонтичні протоколи), які ще не встигли увійти в робочі навчальні програми та підручники.

- Рання клінічна адаптація: робота на фантомах та розбір реальних кейсів у гуртку знімає «страх першого пацієнта». Студент приходять на практику вже з відпрацьованою моторикою.

- Формування клінічного мислення: на відміну від запам'ятовування симптомів, гурток вчить встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Це перехід від моделі «бачу — лікую» до моделі «аналізую — прогножую».

2. За розвиток м'яких навичок (soft skills):

- Мистецтво комунікації: лікар-стоматолог — це психолог. Гурток дає майданчик для відпрацювання навичок переконання пацієнта та виступів перед аудиторією, що критично важливе для публічних навичок, вміння самопрезентувати себе та кар'єрного росту.

- Командна робота: медицина — це колективна справа. Участь у СНГ вчить делегуванню, співпраці та здоровій конкуренції.

- Стресостійкість та тайм-менеджмент: поєднання складного навчання з науковою роботою загартовує характер і вчить пріоритизації завдань.

3. Доцільність для університету та держави:

- Підготовка наукового резерву: СНГ — це фільтр, який виявляє талановитих майбутніх науковців (аспірантів), забезпечуючи тяглість медичної школи.

- Міжнародна інтеграція: участь у конференціях та публікації в базах даних (Scopus, Web of Science) підвищують рейтинг ВНЗ та дають студенту шанс на участь у грантових програмах та закордонних стажуваннях (ERASMUS+).

- Якість медичної допомоги: держава отримує не просто дипломованого фахівця, а «спеціаліста нової генерації», який здатний до самоосвіти протягом усього життя (life-long learning).

Студентський науковий гурток на кафедрі терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету має багаторічну історію. Він існує з моменту заснування кафедри. Гурток був створений з метою реалізації творчого наукового потенціалу студентів та їх участі у виконанні науково-дослідних робіт, програм, що виконуються на кафедрі,

а також з метою здійснення наукової, освітньої та творчої діяльності.

Основними завданнями студентського наукового гуртка є залучення до роботи студентів, які проявляють бажання до наукової роботи, організація втілення власних досліджень студентів та поглиблене вивчення студентами обраної дисципліни.

Діяльність гуртка базується на поєднанні теорії та практики. Основні напрямки роботи представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні напрямки роботи студентського наукового гуртка

Напрямок роботи	Зміст діяльності
Методологічний	Робота з документацією, базами даних, статистика, написання тез та статей
Практичний	Відпрацювання маніпуляцій на фантомах і моделях, реальних пацієнтах, клінічні дослідження для написання магістерської роботи, розбір клінічних кейсів
Науково-презентаційний	Підготовка тез доповідей та презентацій, участь у конкурсах, олімпіадах і конференціях
Комунікативний	Психологія спілкування з пацієнтом та публічні виступи

Заняття в гуртку включає індивідуальну роботу кожного гуртківця під керівництвом викладача кафедри терапевтичної стоматології і колективні засідання, присвячені певним навичкам, якими повинен володіти студент при вивченні даної дисципліни. Так, окремі засідання наукового гуртка присвячені роботі з медичною документацією, створенню статистичної бази даних, написанню тез наукових доповідей та статей, створенню презентації наукової доповіді, та опанування практичних маніпуляцій на фантомних моделях з різними стоматологічними дефектами, максимально наближеними до реальних.

Щорічно в роботі студентського наукового гуртка кафедри беруть участь найбільш активні студенти з другого по п'ятий курс стоматологічного факультету. Під час проведення засідань гуртка студенти проводять розбір клінічних кейсів, самостійно готують тематичні доповіді, проводять пошукову науково-дослідницьку роботу. Все це сприяє професійному зростанню майбутніх лікарів - стоматологів - терапевтів, що, безумовно, у подальшому позначається на успішності студентів та підвищенню їх у професійній кваліфікації та життєвої активності.

Така робота дозволяє студентам, які поки що мають невеликий багаж клінічних знань, на практиці познайомитися з психологією пацієнта, знайти з ним контакт, оволодіти навичками комунікативного мистецтва, вмінням володіти аудиторією. Найбільш активні члени гуртка проводять власні дослідження з тематичного спрямування кафедри і виступають з

повідомленнями на науково-практичних конференціях, а студенти п'ятого курсу виконують кваліфікаційні магістерські роботи. Неодноразово кращі студентські роботи публікувалися та відзначалися на Всеукраїнських та Міжнародних конференціях, ставали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Процес підготовки в гуртку має ієрархічний характер:

1. Початковий етап (1-2-й курси): опанування методик пошуку та базових маніпуляцій.

2. Основний етап (3-4-й курси): проведення власних досліджень, участь у роботі кафедри.

3. Завершальний етап (5-й курс): виконання кваліфікаційних магістерських робіт.

Студентський науковий гурток можна по праву вважати справжньою "кузнею" кадрів. Після закінчення інтернатури та клінічної ординатури колишні гуртківці вступають до аспірантури, працюють лікарями практичної охорони здоров'я, завідувачами відділень, науково-педагогічними працівниками в університеті. Формуючи любов і повагу до майбутньої професії, студентський науковий гурток є найважливішим етапом у професійній підготовці майбутніх фахівців, справжніх ентузіастів своєї справи.

Діяльність здобувачів освіти у студентському науковому гуртку не обмежується лише кафедрою. Усі СНГ входять до структури Студентського наукового товариства (СНТ), що є органом студентського самоврядування Буковинського державного медичного університету.

До СНТ БДМУ входять студенти всіх факультетів і спеціальностей, які є членами студентських наукових гуртків кафедр університету, мають високий бал успішності та проводять наукові дослідження.

Метою діяльності СНТ є захист прав та інтересів студентів щодо питань наукової діяльності, підтримки наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями, консолідація та всебічне сприяння науковій, винахідницькій та іншій творчій діяльності студентів Університету.

Завдання СНТ:

- заохочення та підтримка самостійної науково-дослідної роботи студентів;
- сприяння формуванню умов для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів Університету;
- підтримка талановитих дослідників серед студентів університету, надання їм усебічної інформаційної допомоги;
- розвиток міжвишівської та міжнародної співпраці молодих науковців;
- організація участі студентів у дослідницьких проєктах, наукових грантах, школах, конкурсах, проблемних семінарах, програмах, стажуваннях;
- представлення інтересів студентів перед адміністрацією Університету та іншими організаціями з питань наукової роботи та розвитку академічної кар'єри;
- взаємодія з Національною академією наук

Проблеми вищої медичної освіти

України та національними галузевими академіями наук, науковими та науково-дослідними установами;

- сприяння формуванню цілісної особистості дослідника, сучасного вченого з широким демократичним світоглядом.

Але одним із ключових завдань СНТ БДМУ є пошук і підтримка талановитих дослідників серед студентів університету та надання їм усебічної допомоги в науково-дослідній роботі.

З урахуванням складної ситуації в країні, організація наукової-дослідної роботи студентів на теоретичних і клінічних кафедрах університету відбувається очно та онлайн у формі семінарів, наукових дебатів, клінічних практикумів, у тому числі англійською мовою з іноземними студентами – відтак забезпечено можливість участі у всіх заходах осіб, які виїхали з України та перебувають на території інших держав.

Буковинський державний медичний університет є потужним центром наукової думки, який підтримує молодь, розвиває міжнародне партнерство та формує нове покоління українських науковців. Адміністрацією університету приділяється значна увага для розвитку і підтримки молодих науковців та створюються відповідні умови для представлення власних наукових досліджень.

Одним із таких елементів є Школа молодого науковця – проєкт Ради Студентського наукового товариства, що є ефективним механізмом передачі наукового досвіду від студента до студента. Загальне кураторство над СНТ та ШМН здійснює Рада молодих учених.

У Школі виховують молоде покоління науковців. Протягом навчального року студенти молодших курсів від досвідчених студентів – членів Ради СНТ БДМУ отримують знання про те, як студенту почати наукову діяльність: обрати науковий напрям у медицині та організувати дослідження, здійснити пошук та аналіз наукової інформації, логічно та обґрунтовано оформити отримані результати для презентації доповіді і публікації в науковому виданні та багато іншого.

Студенти мають можливість представляти наукові напрацювання в межах конференцій, конгресів, що сприяє розвитку їхніх дослідницьких і комунікативних компетентностей та інтеграції в академічну спільноту. Для інтеграції студентів в освітньо-наукове середовище та апробації результатів дослідження в університеті проводяться щорічні науково-практичні конференції саме для здобувачів освіти.

Щорічно СНТ та РМВ організують на базі

Буковинського державного медичного університету найбільший Міжнародний медико-фармацевтичний конгрес студентів і молодих учених ВІМСО 2025. За результатами наукового форуму видається ВІМСО JOURNAL Abstracts Book (ISSN 2616-5392), який включає тези доповідей молодих науковців. В останні кілька років вдавалося провести захід у гібридному форматі, у його роботі беруть участь молоді науковці з України та інших країн, представники медичних і фармацевтичних навчальних закладів і медичних установ. У рамках конгресу відбуваються клінічні воркшопи та лекції від провідних закордонних науковців, клініцистів БДМУ та лікарів від закладів-партнерів. Базами для воркшопів є клінічні бази університету, симуляційний центр та кращі приватні заклади міста Чернівці.

Ще однією платформою, як платформи для обміну досвідом, розвитку міжнародного партнерства та підтримки саме здобувачів є Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Досягнення та перспективи розвитку медицини та фармації. Погляд молодих учених», організатором якої є Рада молодих учених. Участь та публікації для студентів та аспірантів є безкоштовними. За результатами наукового форуму видається збірник тез (ISBN 978-617-519-209-2). Захід проводиться в очному форматі, у його роботі беруть участь студенти та аспіранти з вищих медичних навчальних закладів, науково-дослідних інститутів та класичних університетів.

Висновок. Таким чином, для активного виконання самостійної роботи студентів та для підвищення ефективності процесу навчання і розвитку науково-дослідницького потенціалу студентів необхідне якісне функціонування системи роботи кафедральних студентських наукових гуртків, оскільки для сучасного лікаря-стоматолога необхідні навички творчо мислити над кожним складним клінічним випадком. Участь студентів у науковому гуртку сприяє удосконаленню професійної підготовки майбутніх стоматологів, виявленню найбільш обдарованої молоді, підвищенню її інтелектуального потенціалу, всебічному розвитку творчої ініціативи студентської молоді з метою підготовки молодих кадрів та розвитку наукового потенціалу університету в цілому.

Конфлікт інтересів. Автори декларують відсутність конфлікту інтересів, зокрема фінансових, особистісних чи інших, що могли би вплинути на представлене дослідження і його результати.

Фінансування. Дослідження проводилося без фінансової підтримки.

Список літератури

1. Ждан ВМ, Бобирьов ВМ, Шешукова ОВ, Білаш СМ, Лохматова НМ, Шарбенко ТВ. Сучасні підходи до забезпечення якісної освіти лікарів-стоматологів. Медична освіта. 2013;2:65-8.
2. Петрунів ВБ. Студентське наукове товариство – потужний засіб кадрового забезпечення у медичному університеті. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2018;18(3):272-75.
3. Трефаненко ІВ, Хухліна ОС. Студентський науковий гурток – як вид науково-дослідної роботи студентів. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2017;17(1):278-80.
4. Файфура ВВ, Бондаренко ЮІ, Дзига СВ, Сатурська ГС, Потіха НЯ, Бакалець ОВ, та ін. Сторінки історії студентського наукового гуртка кафедри патологічної фізіології. Медична освіта. 2012;1:158-61.
5. Басіста АС, Рожко ВІ. Роль студентського наукового гуртка в професійному розвитку майбутнього стоматолога.

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 18 квітня 2018 р.). Чернівці; 2018. 15 с.

6. Волошина ЛО, Оліник ОЮ, Кушнір ЛД. Студентський науковий гурток – як допоміжна форма теоретичного та практичного навчання за кредитно-модульною системою освіти. Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навч.-метод. конференції (Чернівці, 18 квіт. 2012 р.). Чернівці; 2012. 24 с.

References

1. Zhdan VM, Bobyr'ov VM, Sheshukova OV, Bilash SM, Lokhmatova NM, Sharbenko TV. Suchasni pidkhody do zabezpechennia yakisnoi osvity likariv-stomatolohiv [Modern approaches to ensuring high-quality education for dentists]. Medychna osvita. 2013;2:65-8. (in Ukrainian).

2. Petruniv VB. Students'ke naukove tovarystvo – potuzhnyi zasib kadrovoho zabezpechennia u medychnomu universyteti [The Student Scientific Society is a powerful means of staffing at a medical university]. Aktual'ni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrain's'koi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2018;18(3):272-75. (in Ukrainian).

3. Trefanenko IV, Khukhlina OS. Students'kyi naukovyi hurtok – yak vyd naukovo-doslidnoi roboty studentiv [Student scientific circle – as a type of student research work]. Aktual'ni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrain's'koi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2017;17(1):278-80. (in Ukrainian).

4. Faifura VV, Bondarenko YuI, Dzyha SV, Saturs'ka HS, Potikha NIa, Bakalets' OV, et al. Storinky istorii students'koho naukovo-hurtka kafedry patolohichnoi fiziologii [Pages of the history of the student scientific circle of the Department of Pathological Physiology]. Medychna osvita. 2012;1:158-61. (in Ukrainian).

5. Basista AS, Rozhko VI. Rol' students'koho naukovo-hurtka v profesiinomu rozvytku maibutn'oho stomatoloha [The role of a student scientific circle in the professional development of a future dentist]. Current issues of higher medical and pharmaceutical education: experience, problems, innovations and modern technologies: materials of the educational and methodological conference (Chernivtsi, April 18, 2018). Chernivtsi; 2018. 15 p. (in Ukrainian).

6. Voloshyna LO, Olynyk OIU, Kushnir LD. Students'ky naukovy hurtok – yak dopomizhna forma teoretychnoho ta praktychnoho navchannia za kredytno-modul'noiu systemoiu osvity [Student scientific circle – as an auxiliary form of theoretical and practical training under the credit-modular system of education]. Current issues of higher medical and pharmaceutical education: experience, problems, innovations and modern technologies: materials of the educational-methodical conference (Chernivtsi, April 18, 2012). Chernivtsi; 2012. 24 p. (in Ukrainian).

Відомості про авторів

Батіг В.М. – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7381-7981>.

Митченко О.В. – канд. мед. наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5812-2532>.

Глушченко Т.А. – канд. мед. наук, доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна. ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4497-2023>.

Басіста А.С. – канд. мед. наук, доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна. ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7517-6156>.

Батіг І.В. - канд. мед. наук, асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8498-921X>.

Дікал М.В. – студент стоматологічного факультету Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна. ORCID <https://orcid.org/0009-0006-6688-6459>.

Information about the authors

Batig V.M. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7381-7981>.

Mytchenok O.V. – PhD, Assoc. Professor, Assoc. Professor at the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5812-2532>.

Glushchenko T.A. – PhD, Assoc. Professor at the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4497-2023>.

Basista A.S. – PhD, Assoc. Professor at the Department of Therapeutic Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7517-6156>.

Batig I.V. – PhD, Assistant at the Department of Surgical Dentistry and Maxillofacial Surgery, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8498-921X>.

Dikal M.V. – Student of the Faculty of Dentistry, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine. ORCID <https://orcid.org/0009-0006-6688-6459>.

*Дата першого надходження рукопису до видання: 06.02.2026 р.
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026 р.
Дата публікації: 10.03.2026 р.*